

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Summula clarissimi iurisco[n]sultissimiq[ue] viri Raymundi

Raimundus <de Pennaforti>

Colonie, 4.III. 1502

VD16 R 168

Utrum mulier menstruosa reddere possit viro debitum carnis aut ab eo
possit exigere

urn:nbn:de:hbz:466:1-31223

Summula Raymundi

ginta annos naturaliter patit menstruū .z his tēporib; apta est etiā qđ
viri pfortiū. vii. **A** decemternis mulieris mēstrua cernis **A**d qnquagin
ta durat purgatio rāra **E**t hoc in aliqb; bñ pplexionatis. qz in oib; nō eo
dē mō oriunt mēstrua. sed fm pū s z posterius z fm magis z minus. quia
quāto mulier calidior est tāto min⁹ patit de mēstruo. cū caliditas illā mare
riā plūmit **E**t quāto mulier ē frigidior tāto magis est mēstruosa. cū frigiditas
illā materiā psumere nō potest.

s^e mulierē a puero ipregnatā
Sepius hanc moneas vt dum se prole grauata

.i. sua pctā s^e mulier

Senserit excessus q̄ pure confiteatur

.i. corpe xpi .i. seipam .i. añ tps pariedt

Et viuo pane sic se premuniat ante

.i. qñ aggrauat ad mortē vlad vitā

Dum dolor vrget eam partus. sit et ipsa parata

.i. in tpe ptus accedat incōueniēs

In pariendo quia q̄ visitat est inhonestum

sacerdos mulierē hec doctna diligēter aduertēda

Presbyter hanc. ideo sit cautio sufficiens hec

.i. nō ēncitas p̄suetudo mūdatur

Non est lex sed mos si mortua purificatur

sacerdos eccle s^e mulieri s^e tūc .i. statutū eccle.

Presbyter introitū dat huic dum viuit et est phas

Nic magister ponit aliā cautelam seruādā circa mulieres impregna
tas dices. quādo aliq̄s sacerdos curā animaz gerens suam parrochiale
mulierē nouerit esse grauata tūc debet eam monere .i. informare vt visitet
eccleiam seu domū dei. z ibi oia peccata sua p̄fiteatur z p̄muniat se cor
pore xpi. vt quādo tempus pariedt instat q̄ ipa sit parata ad vitā vel ad
mortem. quia mulieres sepius in partu moriunt. z ideo debēt se preparare
cum corpore dominico q̄ tunc sacerdos nō indigeat visitare eas. cū hoc in
honestum videretur

Circa litterā est notandum. q̄ mulieres maxime leduntur in partu et
cū magnis dolorib; pariūt p̄ exitum infantum. qz ibi fetus exit p̄ locū val
de artum z strictum. ita q̄ maxime h̄mōi mulieres ledunt **U**nde dixit do
minus ad euā z ad mulieres sequētes **I**n dolore paries filios tuos. z in su
dore manū tuaz pane tuo vesceris **E**t ideo oēs mulieres indifferēter pa
riunt in partu. sed tamen quedā magis z quedā minus. sed quō hoc sit lu
cidius p̄z in secretis mulier.

Secūdo notandū. q̄ mulieres h̄mōi debēt purificari vt s̄a pretendit
Et rō est. qz sunt valde immūde tpe partus. p̄pter exitū secūdine. vii. secū
dina est illa cutis vel pellicula in q̄ voluit fetus vel in q̄ facit puer in vte
ro matris. z si mulieres tūc in partu liberant a tali pellicula tunc signū est
sanitatis eaz **E**t ideo quando infantes nascūtur in secūdina tunc dicunt

patiuntur. vel quibus plus patiuntur. quia tale menstruum congregat ex nimia humi-
 morum indigestione superfluitate. Et sic tunc iste mulieres sive virginis que ha-
 bent multum de humore humoribus bis vel pluries patiuntur in uno mense. quod
 minus habet de humore humoribus ille in uno mense semel patiuntur. unde dicunt
 medici et ipse Albertus magnus. quod menstruum est ita immundum et venenosum
 quod si fundaretur super arbores virescentes tunc tales non crescerent nec fructum pro-
 ducerent. sic quod illud lignum infructuosum et sterile fieret. Ideo dicit philosophus in
 de somno et vigilia. quod si tale menstruum fundaretur super speculum novum tunc specu-
 lum novum macularetur ex menstruo. et sicut si mulier menstruoosa inspiceret specu-
 lum novum. tunc faciliter non separaret a speculo macula. et si speculum sit vetus
 tunc faciliter separaret. Sicut patet quod mulieres menstruoosae hominem inspiciunt
 et inficiuntur visum ad mortem sicut basiliscus. quia tunc tales mulieres videntes im-
 plere sunt cum malis humoribus. et sic tunc menstruoosi humores videntes exiunt
 et tunc humores etiam petunt exitum per oculos. et ita tunc ipse homo per visum
 suum ipsius mulieris inficitur ad mortem. Et etiam aer inficitur per mulie-
 rem qui aer tunc defertur ad hominem in quantum ita forte quod talis aer corruptus ipse
 sum hominem inficit ad mortem. Et ideo tales mulieres caveant tempore menstrui
 ne accedant ad pueros lactantes in cunis ne inficiant eos. quia tales sunt fragilis-
 sis nature. ergo valde faciliter ad mortem inficerent. Et ideo dicit nobilis
 Avicenna. quod talis mulier magis inficitur cum visu quam cum tactu. et Avicenna dat
 rationem de super. quia oculi sunt magis porosi. et ideo propter porositate oculorum ta-
 lis materia citius transit per oculos quam per alia membra. Item dubitatur. utrum mu-
 lier tempore illius infirmitatis potest reddere debitum carnis vel exigere. Et videtur
 quod non. ut habetur in leuitico ubi dicitur. Mulieres menstruoosas ne accesseris. Et dicitur
 glossa ibidem. quod illo tempore mulier nec debet reddere nec exigere debitum car-
 nis. Sed in oppositum arguitur sic. leprose mulieri est reddendum debitum car-
 nis. ergo mulieri menstruoosae Consequenter tenet. quia lepra est infirmitas gra-
 uior quam passio menstruoosae. Sed alius patet extra de coniugio leprosoz libro quar-
 to. nam illa infirmitas non dirimit matrimonium ut patet infra. Ad du-
 bium responderetur per distinctionem. quod in illo actu sunt duo. unum est voluntarium. scilicet
 exigere debitum carnis. et aliud est necessarium. scilicet reddere debitum carnis. Hodo-
 dicitur. quod illud quod est necessarium hoc est faciendum. sed illud quod est voluntarium est omi-
 tendum. Causa prima est ista. quia mulier non est sua sed viri. sic etiam vir non est su-
 us sed mulieris. Alij vero dicunt quod mulierem pati illam infirmitatem intelligi-
 tur dupliciter. Uno modo naturaliter. videlicet semel in mense propter defectum ca-
 loris naturalis. et isto tempore vir non debet accedere mulierem. Alio modo intelligi-
 tur quod patitur illam infirmitatem propter naturam sic quod quibus diu laborat in illa infir-
 mitate. et tunc in isto tempore vir potest accedere mulierem. Item nota quod si vir vel mu-
 lier petat debitum carnis tempore festiuitatis. vel in loco sacro vel tempore ieiunij. vel
 tempore menstrui. tunc peccat mortaliter. sed alijs diebus extra illud tempus licite
 potest petere debitum carnis sine magno peccato. Et dicitur notandum (sine magno pec-
 cato) quod nunquam vel raro fit sine peccato. unde Festa sacerdotum locus ieiunij menstrua-
 rum. Si petas coitum mortaliter peccas in illis. Ex isto sequitur quod certis temporibus
 vir et mulier licite possunt reddere debitum carnis. sed his dicitur non potest licite exigere.
 Ultimo notandum. quod quicumque mulier apta est ad fluxum menstrui tunc apta
 est ad viri consortium. unde mulier vel puella a tredecimo anno usque ad quinquagesimum